

De Mensenzoon

Meditaties in de Stille Week 2008

DE MENSENZOON

In 1974 verscheen de eerste druk van het boek:

Hij was een van ons.

In dit boek tekent Rien Poortvliet in circa tachtig gekleurde schilderijen het leven van Jezus op aarde.

Deze tekeningen vormen samen met de lezingen uit het Evangelie naar de beschrijving van Marcus het uitgangspunt voor de samenkomsten in de Stille Week die dit jaar gehouden wordt.

Bij de meditaties horen Powerpoints.

Elke keer als een woord onderstreept is moet er 'geklikt' worden voor een nieuwe tekening.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – www.stilleweek.nl

Maandag

De Mensenzoon – zijn komst

Schriftlezingen: Marcus 11:15-19 en 27-33

Op een veulen, het jong van een ezelin, houdt Hij zijn intocht in Jeruzalem. Een uitzinnige menigte begroet Hem met palmtakken als hun messiaanse Koning.

Ze roepen, ze schreeuwen het uit: "Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer. Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David. Hosanna in de hemel!"

Wie is Hij? Wie is deze Gezegende?

Het is – schrijft Marcus - de langverwachte Mensenzoon.

Eeuwen geleden had de profeet Daniël de komst van deze Mensenzoon al mogen aankondigen.

De Mensenzoon, de messiaanse Koning, aan wie God alle macht en heerschappij in handen zal geven. Alle volken, natiën en talen zullen hem dienen. Zijn koningschap zal voor eeuwig zijn.

Zijn koninkrijk zal een rijk van vrede zijn, gerechtigheid en heelheid.

Tot grote ergernis van de geestelijke leiders van zijn tijd betreft Jezus van Nazaret deze profetie op Zichzelf.

Jezus van Nazaret. Uit het nageslacht van koning David.

Geboren in een stal, omdat er voor Hem ergens anders geen plaats was.

Herders van Betlehem en magiërs uit Babylonië komen bij Hem op kraambezoek.

Ook is er dat ontroerende moment met Simeon en Anna in de tempel van Jeruzalem als Jezus op de achtste dag zijn besnijdenis ontvangt.

Het Kind groeit op, net als ieder ander kind.

In wijsheid en inzicht steekt het met hoofd en schouders uit boven de andere kinderen van Nazaret.

Twaalf jaar is Jezus als Hij met zijn ouders opnieuw in de tempel van Jeruzalem komt en er met zijn ouders zijn Bar-Mitswa viert.

Johannes, bijgenaamd de Doper, weet als eerste wie hij voor zich heeft. Een duif daalt neer uit de hemel: de Geest van God is op Hem.

Drie jaar lang trekt de Mensenzoon door het land. Overal waar Hij komt worden mensen genezen en opent Hij voor hen een nieuwe toekomst. Overal vertelt de Mensenzoon dat het Koninkrijk van God aanstaande is.

Op een ezelsveulen houdt Jezus vandaag zijn koninklijke intocht. Hij is op weg naar tempel. De tempel ... dat is immers de plaats waar Jezus thuis hoort: het huis van zijn Vader! Dat is het doel zijn van zijn komst naar Jeruzalem.

Maar de geestelijke leiders van Jeruzalem hebben van dit gebedshuis een rovershol gemaakt.

Met een eind touw jaagt Jezus alle geldwisselaars en verkopers van offerdieren van het tempelplein af. 'Is Hij nou gek geworden?'

De geestelijke leiders van Jeruzalem hebben het helemaal met Jezus gehad. Zij vinden die Jezus maar een rabbi van niks. Hij heeft niet eens aan hun rabbijnenschool gestudeerd. Waar haalt Hij het gezag vandaan om hún tempel schoon te vegen? En ... "waar haalt U de bevoegdheid vandaan om in onze tempel de mensen te onderwijzen?"

Met een wedervraag verwijst Jezus naar Johannes de Doper. Ook zijn bevoegdheid werd door de geestelijke leiders in twijfel getrokken. Maar de gewone mensen zagen hem als een echte profeet, een man van God.

De geestelijke leiders zijn opnieuw door Jezus op hun nummer gezet. Ze zijn bang voor Hem, omdat het hele volk in de ban is van zijn onderricht.

Ze hebben inmiddels besloten om Hem uit de weg te ruimen. Wat denkt Hij wel ... die rabbi uit Nazaret?

Dreigende onheilswolken stapelen zich op rondom de Mensenzoon. Zijn komst naar Jeruzalem voorspelt weinig goeds. 'Heden hosanna, morgen kruisigt Hem!'

Dinsdag

De Mensenzoon – zijn afscheid

Schriftlezingen: Marcus 14:17-25

Drie jaar lang zijn ze samen opgetrokken:

Petrus en Johannes, Andreas en Filippus, en al die anderen.

Twaalf leerlingen van rabbi Jezus.

Jezus, de Mensenzoon, heeft hen geroepen om zijn leerlingen en zijn apostelen te zijn.

Hun netten hebben ze achter zich gelaten om Hem te kunnen volgen.

Hun beroep als visser en als belastingontvanger hebben ze voor Hem opgegeven.

Ze waren erbij toen de Jezus op de berg de mensen vertelde van het Koninkrijk van God dat spoedig zou komen.

Ze waren erbij toen Jezus met gezag de storm op het meer het zwijgen oplegde.

Nu, drie jaar later, wordt het tijd om afscheid te nemen van de Meester. Alhoewel, niets wijst erop dat het afscheid al zou gauw zal komen.

Samen met zijn leerlingen is Jezus, de Mensenzoon, door Simon van Betanië uitgenodigd voor een feestelijke maaltijd. Jezus heeft Simon genezen van zijn melaatsheid, huidvraat. En dat moet gevierd worden.

Maar opeens is er die - voor Marcus - onbekende vrouw.

Voordat iedereen er erg in heeft breekt ze het albasten flesje dat ze bij zich heeft stuk en giet ze de kostbare nardusolie uit over het hoofd en de voeten van Jezus. "Waar is deze verkwisting goed voor?" Je hoort de leerlingen mopperen.

Maar Jezus, de Mensenzoon, prijst haar daad. "Wat ze kon, heeft ze gedaan: ze heeft mijn lichaam nu al met olie gebalsemd, met het oog op mijn begrafenis."

Vrouwen. Jezus geeft hen keer op keer het gevoel dat ze erbij horen. In zijn tijd telden ze maatschappelijk en godsdienstig niet mee. Maar de Mensenzoon geeft hen aandacht. Hij heeft belangstelling voor hun leven. Hoe ook dat leven mislukt kan zijn. Neem nu die vrouw bij de bron, de Samaritaanse, veracht en veroordeeld door haar dorpsgenoten.

Of neem nu die vrouw uit Kana. Ze blijft steeds maar terugkomen ook al wordt ze steeds teruggestuurd. Groot is haar geloof! Steeds weer zijn er vrouwen die hun handen uitstrekken naar Jezus en niet te vergeefs een beroep doen op zijn barmhartigheid.

Maar Judas houdt het – na dit incident in het huis van Simon van Betanië - voor gezien. Hij – een van de twaalf – heeft inmiddels genoeg gekregen van Jezus. In het geheim vraagt hij om een onderhoud met de hogepriesters om de – in zijn ogen mislukte - Mensenzoon aan hen uit te leveren. Ze willen hem dertig zilverstukken geven als beloning voor zijn verraad.

Twee handen raken elkaar aan tafel. Het is de hand van de Mensenzoon en het is de hand van Judas Iskariot. Uit de hand van de meester ontvangt ook leerling Judas het brood van de bevrijding. Samen liggen ze aan aan de tafel van het laatste avondmaal.

Het is onvoorstelbaar, onbegrijpelijk. Jezus voelt aan wie Hem verraden zal. Want alles gebeurt zoals God het heeft beschikt. Ook Judas past in het plan van God. Hij móet de Mensenzoon verraden. "Maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was."

De andere elf leerlingen hebben echter niet in de gaten wat hier gebeurt. Ze beginnen onder elkaar te bekvechten wie van hen zo ver zou kunnen gaan dat hij de meester zou verraden: "Ik ben het toch niet?"

Hoe pijnlijk moet het voor Jezus zijn geweest, want nog steeds begrijpen zijn leerlingen niet dat de Mensenzoon de weg van het lijden en sterven zal móeten gaan.

En terwijl ze eten en drinken breekt Jezus het brood en deelt Hij het uit. Samen drinken ze nog uit de beker gevuld met wijn. Het afscheid nadert.

"Ik verzeker jullie: Ik zal niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot de dag komt dat ik er opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van God."

Woensdag

De Mensenzoon – zijn veroordeling

Schriftlezingen: Marcus 14:32-64

Aan de overkant van het Kidrondal, net buiten de muren van de oude stad Jeruzalem, ligt de Olijfberg. Haar naam dankt zij aan de talloze olijfbomen die haar als een grote boomgaard bedekken. Een ideale plek om de drukte van Jeruzalem te ontvluchten. Dankbaar maakt Jezus meer dan eens van de gelegenheid gebruik om hier te bidden.

Nu de verleiding steeds groter wordt om de beker van het lijden te weigeren heeft de Mensenzoon behoefte om met zijn Vader in de hemel te overleggen: "Abba, Vader, voor u is alles mogelijk, neem deze beker van mij weg. Maar laat niet gebeuren wat ik wil, maar wat u wilt."

Terwijl zijn leerlingen slapen van vermoeidheid en verdriet gaat de Mensenzoon helemaal alleen zijn 'via dolorosa', zijn weg van het lijden. Hij blijft trouw aan zijn roeping. Hij is er klaar voor om – in gehoorzaamheid – de wil van de Vader te doen.

Opeens wordt het donker van de nacht wreed verstoord door een stelletje sensatiezoekers en een handjevol politieagenten afkomstig uit de tempel.

Gewapend met zwaarden en stokken zijn ze naar de Olijfberg gekomen om Jezus in hechtenis te nemen.

Voorop gaat Judas, bijgenaamd Iskariot, één van Jezus leerlingen. Het afgesproken teken van zijn verraad is een kus: de Judaskus.

Een van de omstanders hakt er in het wilde weg nog op los. Met zijn lange offermes snijdt hij het rechteroor van de dienaar van de hogepriester eraf.

Het is het uur en de macht van de duisternis. Satan, de tegenstander, de vorst van de duisternis, zet alles op alles om de Mensenzoon in mensenhanden over te leveren. Zelfs de geestelijke leiders van Jeruzalem worden daarbij ingeschakeld. Ze staan op een veilige afstand ongeduldig te wachten tot Jezus zal worden ingerekend en aan hen zal worden uitgeleverd. Ze hebben Hem bijna in handen. Eerst zal er nog een verhoor moeten plaatsvinden. Maar dat is alleen maar bijzaak. Zijn uren zijn immers geteld!

Als een misdadiger wordt Jezus, de Mensenzoon, afgevoerd. Naar het huis van de hogepriester.

Bij het aanbreken van de dag komen hier de geestelijke leiders van het volk van Israël in vergadering bij elkaar.

Eindelijk hebben ze Hem in hun macht en kunnen ze met Hem doen wat ze al tijden van plan zijn: Hem belachelijk maken, Hem de mond snoeren, Hem hun wil opleggen, Hem doden!

Met een flinke zak met geld hebben ze een aantal mensen weten te strikken die bereid zijn een valse verklaring af te leggen: "We hebben Hem horen zeggen: 'Ik zal die door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden gemaakt is.'"

Maar voor Kajafas, de hogepriester van dat jaar, zijn deze verklaringen niet afdoende.

"Wie denkt u eigenlijk dat u bent? De Messias, de Zoon van de Gezegende?"

Met een beroep op de woorden van de profeet Daniël antwoordt Jezus: "Dat ben ik, en u zult de Mensenzoon aan de rechterhand van de Machtige zien zitten en hem zien komen op de wolken van de hemel."

Er is niemand die nog twijfelt. Allen – schrijft Marcus met nadruk - oordelen dat Hij schuldig is en de doodstraf verdient: 'Godslasteraar. Weg met Hem!'

Jezus, de Mensenzoon. Veroordeeld door de geestelijke leiders van zijn tijd. Ze hebben niets begrepen van zijn roeping. Ze hechten geen geloof aan zijn woorden. Ze zijn blind voor de wonderen die heen wijzen naar vrede van het koninkrijk van God. Zieken worden genezen.

Zwakken worden geholpen.

Lammen en kreupelen wandelen een nieuwe toekomst tegemoet.

Wat verloren was wordt gevonden.

Wat gebroken was wordt weer geheeld.

Zo zal het weer goed komen tussen God en de mensen.

Zo zal het straks zijn in het rijk van Gods vrede.

Daarvoor is de Mensenzoon op aarde gekomen.

De geestelijke leiders hebben daar echter geen boodschap aan. Jezus, de Mensenzoon, wordt uitgeleverd. Ze hebben Hem inmiddels veroordeeld tot ... de dood!

Donderdag

De Mensenzoon – zijn uitlevering

Schriftlezingen: Marcus 14:53-54, 66-72 en 15:1-22

Dertig zilverstukken, dat is het loon voor Judas' verraad. Vier maandlonen, de gebruikelijke prijs die je in die tijd betaalde voor een slaaf. Het duurt niet lang of Judas heeft al spijt van zijn daad. 'Als ik het geld nu eens teruggeef?'

Maar het besluit om Jezus te doden is vanmorgen vroeg in de Joodse Raad genomen. Ze willen niets meer met Judas te maken hebben. Kwaad, verdrietig, wanhopig smijt Judas zijn verradersloon van zich af.

Op veilige afstand is Simon Petrus zijn meester gevolgd tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester Kajafas.

Onopvallend, desnoods met een leugentje om bestwil, verwarmt hij zich in het hol van de leeuw bij het vuur.

Een dienstmeisje herkent hem als één van de leerlingen die bij Jezus horen: "Jij was ook bij die Jezus van Nazaret!"

Mopperend antwoordt Petrus: "Ik weet niet waar je het over hebt, ik begrijp echt niet wat je bedoelt!"

En voordat Petrus er erg in heeft ... kraait er een haan.

Ze weet het wel zeker: "Hij is een van hen!"

En weer ontkent Petrus. Maar de omstanders is zijn Galileese accent opgevallen: "Je bent wel degelijk een van hen, jij komt immers ook uit Galilea!"

Na de derde ontkenning kraait er opnieuw een haan en kruisen de blikken van Petrus en rabbi Jezus elkaar in een moment van herinnering en herkenning.

Simon Petrus schaamt zich en vlucht naar buiten. Bitter is zijn verdriet omdat hij weet dat hij gefaald heeft. Wat is hij zichzelf tegengevallen. Grote mond, maar als het erop aankomt?

'De koning van de Joden!' Dat is de beschuldiging waarmee de geestelijke leiders van het volk van Israël Jezus naar het fort Antonia brengen.

Prefect Pilatus is de 'klos'. Als een rechtvaardig Romeins gezagsdrager geeft hij de Mensenzoon nog een laatste kans om zich tegen de aanklacht te verdedigen: "Bent u de koning van de Joden?", vraagt hij Jezus. "U zegt het", is zijn antwoord.

Eigenlijk weet Pilatus geen raad met Jezus. Hij blijft zich verwonderen over deze vreemde messiaanse koning.

Een grote groep mensen dringt naar voren. Opgehitst door de hogepriesters roepen ze om de vrijlating van een zekere Barabbas, een populaire vrijheidsstrijder.

Pilatus was namelijk gewoon om op het pesachfeest één gevangene los te laten. Om het volk een plezier te doen. Opnieuw probeert Pilatus de menigte te overtuigen van Jezus' onschuld. Maar ze willen niet luisteren en blijven schreeuwen: "Kruisig Hem, kruisig Hem!" Pilatus voelt zich bedreigd. Nee, hij wil geen opstand in Jeruzalem. En dus geeft hij zich gewonnen. Jezus zal de plaats van Barabbas innemen op het al gereedstaande kruis van Golgota!

Maar voordat ze de Mensenzoon afvoeren naar de executieheuvel Golgota spelen de soldaten van Pilatus op de binnenplaats van het pretorium nog hun duivels koningsspel met Hem.

Ze trekken Hem zijn kleren uit, hangen Hem een versleten soldatenmantel over zijn schouder en kronen Hem met een kroon van dorsen. "Gegroet, koning van de Joden!"

Dan wordt het tijd om op weg te gaan. Door de drukke straten van oud-Jeruzalem wringt zich een groep Romeinse soldaten. Ze begeleiden drie veroordeelden die vandaag nog gekruisigd zullen worden. Eén van hen is Jezus, de Mensenzoon.

Maar Jezus kan niet meer. Uitgeput valt Hij op de harde keien neer.

Onbewust van wat er zich die vroege ochtend in Jeruzalem allemaal heeft afgespeeld komt een zekere Simon van Cyrene één van de poorten van Jeruzalem binnen.

Door zijn donkere huidskleur is hij de centurio opgevallen. 'Hé, jij daar!' 'Wie, wat? Bedoelt u mij?'

De soldaten plukken Simon, de vader van Alexander en Rufus, van de straat en dwingen hem de dwarsbalk van het kruis van de Mensenzoon naar de plaats van de executie te dragen.

Als een weerloos lam laat Jezus dit alles over Zich heenkomen. Ze kunnen doen wat ze met Hem willen doen.

Verstoten is Hij, de Mensenzoon, verraden, veracht, uitgespuwd door mensen, uitgeleverd om gekruisigd te worden.

Zaterdag

De Mensenzoon – zijn graflegging

Schriftlezingen: Marcus 15:24-27, 40-47 en Mattheüs 27:62-66

Op de plek die Schedelplaats heet hebben de dienstdoende Romeinse soldaten vakkundig hun werk gedaan. Met touwen en grote draadnagels hebben ze de Mensenzoon aan zijn kruis vastgemaakt. 'Die komt er van zijn leven niet meer af!' Net als die twee ter dood veroordeelde vrijheidsstrijders. Wat kan het hen ook schelen?

Door te loten verdelen ze de kleren van de veroordeelden. Het is hun verdiende loon. Eén is er zo gelukkig om het naadloos geweven kleed van Jezus te winnen. Wat zou hij er mee gedaan hebben?

Niet iedereen had ingestemd met het besluit van de Joodse raad om rabbi Jezus uit de weg te ruimen. Een zekere Josef afkomstig uit de Joodse stad Arimatea is één van hen. Hij is een goed en rechtvaardig mens, die vol verwachting uitziet naar de komst van het koninkrijk van God. Josef is overtuigd van de onschuld van de Mensenzoon. Hij geeft blijk van moed en liefde voor Jezus en durft het aan om bij prefect Pilatus te onderhandelen over het vrijgeven van het lichaam van rabbi Jezus. Er is haast bij, want de sabbat voor Pesach zal bij zonsondergang aanbreken. Op sabbat wordt er immers gerust en niet gewerkt!

Ongetwijfeld zal Josef hulp hebben gekregen van anderen. Met respect en eerbied haalt hij Jezus' lichaam van het kruis, wikkelt het in linnen doeken en legt het in een nog niet eerder gebruikt rotsgraf.

Drie keer raakt Josef een dode Jezus aan. Wie een dode aanraakt maakt dat hij zeven dagen onrein wordt. Geen Pesach dus dit jaar voor Jozef.

Ook niet voor de vrouwen die Josef gevolgd waren naar het graf. In hun liefde en toewijding aan Jezus gaan ze aan het werk. Ze bereiden geurige olie en balsem om daarmee het lichaam de Mensenzoon de laatste eer te bewijzen. Het wordt stil in de graftuin!

Al vroeg in de morgen haasten Annas en Kajafas, de hogepriesters, samen met de Farizeeën zich naar Pilatus. Het was Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – www.stilleweek.nl

hen namelijk te binnengeschooten dat Jezus – toen Hij nog leefde – gezegd had: “Na drie dagen zal ik uit de dood opstaan.”

Ze vragen aan Pilatus om het graf tenminste tot de derde dag te laten bewaken door een peloton soldaten, want stel dat zijn leerlingen komen om Hem in het geheim weg te halen. Dan zullen ze zeggen: “Hij is opgestaan uit de dood.” Je moet er toch niet aan denken?

Wat kan Pilatus anders doen dan de geestelijke leiders ook hierin hun zin te geven. Hij stelt hen een aantal van zijn soldaten als bewakers ter beschikking. En voor alle zekerheid wordt het graf van de Mensenzoon ook nog eens met Joodse hogepriesterlijke zegels verzegeld.

De Mensenzoon. Zijn koninklijke intocht in Jeruzalem is geëindigd in een rotsgraf. Verzegeld en bewaakt. Is dit het einde? Is dit wat God voor ogen had toen Hij Jezus riep om vanuit de hemel naar de aarde af te dalen? Om op zoek te gaan naar verloren zonen en verloren dochters van God?

Nee, gelukkig niet. De dood is niet het einde. De dood is een doorgang naar een leven met de Mensenzoon in zijn koninkrijk van de vrede.

Het graf, de steen, de bewakers, de zegels kunnen Hem niet vasthouden. Morgen zal het Pasen zijn, de dag van de opstanding van de Mensenzoon uit zijn graf.

De vrouwen en de leerlingen van Jezus zullen er als eerste getuigen van mogen zijn. ‘Kijk maar, Ik ben het. De littekens in mijn handen en mijn zij.’

Zij zullen na de hemelvaart, na zijn troonsbestijging, de wijde wereld intrekken. Te beginnen in Jeruzalem. En dan steeds verder. Tot aan de uithoeken van de aarde.

Zo zullen ze het blijde nieuws aan alle mensen vertellen van de komst van de Mensenzoon naar deze aarde.

Vertellen van het wonder dat Hij zijn leven gaf voor onze zonden.

Vertellen van zijn overwinning over zonde en satans’ macht.

De Heilige Geest zal als een kleed over hen komen en hun de kracht daartoe geven!